

**ESEI-ESEI
BUDAYA
DAN
SEJARAH**

PERAK

ESEI-ESEI BUDAYA DAN SEJARAH

PERAK

Ketua Penyunting
DR. OMAR FAROUK BAJUNID

SIRI MINGGU KESENIAN ASRAMA ZA'BA

Semua pertanyaan mengenai penerbitan buku ini bolehlah
dialamatkan kepada

Asrama Za'ba
Universiti Malaya
Lembah Pantai
59100 Kuala Lumpur
Malaysia

Cetakan Pertama 1989

© Hakcipta Asrama Za'ba, Universiti Malaya, Kuala Lumpur

Hakcipta terpelihara

Tidak dibenarkan mengeluarkan mana-mana bahagian artikel, ilustrasi,
isi kandungan buku ini dalam apa juga bentuk dengan apa cara pun samada
secara elektronik, fotokopi, mekanik rakaman dan lain-lain sebelum mendapat
izin bertulis daripada Pengetua Asrama Za'ba, Universiti Malaya.
Perundingan tertakluk kepada perkiraan royalti dan honorarium.

ISBN 983 - 99631 - 1 - 2

Diaturhuruf oleh: City Reprographic Services

Muka taip teks : IBM Theme

Saiz taip teks : 11 poin

Reka kulit : Pazilah Jusoh

Dicetak oleh

529802

City Reprographic Services
No. 2, Jalan Vivekananda, Brickfields,
50470 Kuala Lumpur. Tel: 2742276.

957-5118
ESE

957-5114
ESE

17 JUL. 1990

Perpustakaan Negara
Malaysia

PRAKATA

Pada tanggal 7 hingga ke 12 Desember 1987, Asrama Za'ba dengan kerjasama Pusat Kebudayaan Universiti Malaya dan Kerajaan Negeri Perak Darul Ridzuan telah menganjurkan Projek Minggu Kesenian Perak di kampus Universiti Malaya. Projek ini merupakan projek ketiga di dalam siri projek minggu kesenian yang dikendalikan oleh para penghuni Asrama Za'ba. Projek yang pertama melibatkan negeri Kelantan dan yang kedua, negeri Melaka.

Projek Minggu Kesenian Perak telah dianjurkan dengan hasrat untuk melibatkan pihak universiti agar dapat turut serta memikul tanggungjawab pemeliharaan warisan budaya negara selaras dengan perakuan Kongres Kebudayaan Kebangsaan pada tahun 1972. Walaupun terdapat berbagai macam jenis hikmah di dalam projek ini sama ada secara terbuka ataupun secara terselindung matlamat utamanya adalah untuk membantu mencetuskan proses nasionalisasi kebudayaan dengan cara mengangkat dan menetengahkan seluruh warisan negeri Perak ke pentas kebangsaan supaya ianya diketahui dan seterusnya diterima oleh seluruh rakyat Malaysia sebagai warisan negara bersama. Projek ini juga bertujuan melakukan usaha-usaha pendokumentasian untuk maksud pengkajian lanjut dan pengabdian rekod. *Buku Esei-esei Budaya Dan Sejarah Perak* ini adalah hasil langsung Projek Minggu Kesenian Perak ini. Oleh itu kami ingin mengambil kesempatan ini untuk merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua pihak yang telah memainkan peranan di dalam membantu menjayakan Projek Minggu Kesenian Perak ini.

Kami ingin merafak sembah dan menjunjung kasih kepada Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Sultan Azlan Muhibbuddin Shah Ibni Almarhum Sultan Yussuff Izzuddin Ghafarullahu-Lahu Shah, Sultan, Yang Di-Pertuan dan Raja Pemerintah Negeri Perak Darul Ridzuan dan Canselor, Universiti Malaya, kerana kesudian Baginda menjadi Penaung Projek Minggu Kesenian Perak ini. Kami juga amat berterima kasih kepada ke bawah Duli Yang Teramat Mulia, Raja Dato' Seri Nazrin Shah Ibni Sultan Azlan Muhibbuddin Shah, Raja Muda Perak Darul Ridzuan, kerana telah sudi merasmikan projek ini.

Kepada Y.A.B. Dato' Seri Haji Ramli Bin Ngah Talib, Menteri Besar Perak Darul Ridzuan, kami ingin menyatakan betapa terharunya kami di atas sokongan yang telah diberi oleh Kerajaan Negeri Perak di dalam menjayakan projek ini. Pegawai Kebudayaan dan Pelancongan Negeri Perak, Encik Mustafa Kamal b. Tajuddin telah menunjukkan semangat dedikasi yang tinggi di dalam menjalankan tugas-tugasnya membantu kami dan di atas hal ini kami ingin menyatakan perasaan

terima kasih yang tidak terhingga kepada beliau. Kami juga tidak lupa akan sumbangan semua para artis dari Perak yang sebenarnya merupakan "pelakon utama drama minggu kesenian ini." Di pihak Universiti Malaya, Profesor Diraja Ungku A. Aziz, Naib Canselor pada masa itu dan Profesor Madya Dato' Mohd. Yunus Mohd. Noor, Timbalan Naib Canselor, Hal Ehwal Pelajar, telah memberi cukup banyak galakan dan pertolongan. Sumbangan mereka pasti akan menjadi kenangan abadi kami.

Barang sudah tentu Projek Minggu Kesenian Perak ini mempunyai erti yang istimewa kepada golongan pelajar yang telah terlibat secara langsung di dalam pengorganisasiannya. Sekalung bunga sekali lagi diberi kepada Pengarah Projek, Sdr. Tunku Alizan Raja Muhd. Alias dan seluruh anggota teamnya yang telah mengharumkan nama Universiti Malaya dengan mutu pengorganisasian yang tinggi lagi teliti. Syabas.

Khusus untuk buku ini ramai pihak telah memainkan peranan di dalam membantu proses penerbitannya. Kami ingin merakamkan penghargaan yang ikhlas kepada semua pembentang kertas-kerja sesi bengkel, ceramah dan kuliah awam yang telah diadakan sempena Minggu Kesenian Perak kerana sumbangan mereka pada masa itu dan seterusnya kesudian mereka membenarkan kami menerbitkan bahan-bahan yang telah dibentangkan itu di dalam bentuk buku ini.

Kerja-kerja penyuntingan dan penyemakan deraf-deraf awal makalah-makalah ini telah diselenggarakan oleh ahli-ahli Jawatankuasa Projek Pendokumentasian Kesenian, di bawah kepimpinan Sdr. Pazilah Jusoh selaku Pengarahnya. Di antara pelajar yang telah terlibat secara langsung di dalam kerja-kerja menaip, penyuntingan dan penyusunan adalah Sdr. Roslan Ali, Sdr. Sharudin Ahmad Nawawi, Sdri, Nik Nor Azlina Nik Abdullah dan Sdri. Noora Mohd Noor. Saudari Kaldip Kaur telah membantu menterjemahkan karya Dr. Albert G. Gomes dan Encik Rabindra J. Daniel yang pada asalnya tertulis dalam bahasa Inggeris.

Projek Pendokumentasian Kesenian ini juga pasti tidak dapat berjalan dengan sempurna tanpa sokongan pihak Universiti Malaya. Oleh itu kami ingin mengucapkan terima kasih kepada Profesor Dr. Syed Hussein Al-Attas, Naib Canselor, Universiti Malaya dan Profesor Madya Abdul Rashid Hj. Ahmad, Timbalan Naib Canselor, Hal Ehwal Pelajar. Kami sekali lagi amat terutang budi kepada YB Dato' Sabbaruddin Chik, Menteri Kebudayaan dan Pelancongan kerana sokongan beliau menjadi Penaung projek ini dan bantuan kewangan yang telah diberi oleh kementerian beliau.

Harus dijelaskan di sini bahawa pada dasarnya semua makalah yang terkandung di dalam buku ini cuba dibentangkan di dalam bentuk asalnya. Namun demikian, untuk tujuan penyelarasan kami telah melakukan beberapa pengubahsuaian terutamanya dari segi stail dan gaya